

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Institutionum Juris Canonici Sive Primorum totius Sacrae
Jurisprudentiae Elementorum. Libri Quatuor**

Febeo, Francesco Antonio

Coloniæ Agrippinæ, 1704

VD18 13560743-001

Tit. V. De Venerabili Eucharistiæ Sacramento

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63052](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63052)

firmiffimis armis tectus, ac munitus, descendit in spirituale certamen, cui æterna salus propofita est, indiget duce, ac Monitore; quale munus fufcipitur à Patrino.

10. Sicut autem, ex fupradictis, in Baptifmo contrahitur fpiritualis cognatio inter Patrum, & baptizatum, ejufque Patrem & Matrem, necnon inter baptizantem, & baptizatum ejufque Patrem, & matrem; ita & in Confirmatione cognatio fimilis contrahitur, quæ pariter non egreditur Confirmantem, & Confirmatum, illiusque Patrem & Matrem, ac Tenentem, ut decrevit Trid. *feff. 24. de refor. matrim. c. 2.* de qua cognatione fermo etiam erit infra ubi de Sacramento Matrimonii.

T I T. V.

De Venerabili Euchariftia Sacramento.

1. **E**Xcellentiffimum, inter omnia reliqua, Sacramentum est Euchariftia in qua præter id quod est cæteris Sacramentis commune nempe fymbolum elle rei facræ, & invifibilis gratiæ formam vifibilem, illud excellens, & fingulare reperitur, quod reliqua Sacramenta tunc primum fanchificandi vim habent, cum quis illis utitur; at in Euchariftia ipfe fanchitatis Author ante ufum est, ex Trid. *feff. 13. cap. 3.*

2. **Hos**

2. Hoc Sacramentum fuit institutum à Christo Domino in ultima Cœna illius noctis, in qua traditus fuit in mortem pro omnium hominum redemptione, in eoque divitias Divini sui erga homines amoris velut effudit, memoriam faciens mirabilium suorum; & in illius sumptione colere nos sui memoriam præcepit, suamque annuntiare mortem, donec ipse ad judicandum mundum veniat, ex cit. *sess. 13. cap. 2.* Ejus autem essentia in eo est, quod sub speciebus Panis, & vini vere, & proprie contineatur Corpus, & Sanguis Christi Domini, cum ejus Anima, & Divinitate: panis enim vinique substantia nullatenus remanet post verba conversio panis, & vini in Corpus, & Sanguinem Domini, convenienti & proprio vocabulo Transubstantiatio est appellata, ex ead. *sess. 13. c. 4. can. 1. & 2.*

3. Materia igitur remota hujus Sacramenti est panis triticeus, & vinum de vite, ut manifeste colligitur tum ex Evangelistarum historia, tum ex *Con. Flor. in decr. fidei ad Arm. & ex Trid. in cit. sess. 13. c. 1.* Debet autem esse panis usalis, qualis venit nomine panis simpliciter, si-ve sit azimus, si-ve fermentatus: quanivis de necessitate præcepti servari debeat mos Ecclesiæ, adeoque in Ecclesia latina omnes Sacerdotes teneantur in azimo consecrare, in Ecclesia autem Græca in frementato, ut expresse tradidit Conc.

Flo.

Florent. §. *Item in aximo*. Vinum pariter debet esse usuale de vite, seu ex uvis expressum, unde alii liquiores, & acetum ipsum quamvis ex vino fiat, nullatenus sunt apta materia consecrationis. Debet autem de necessitate præcepti admisceri vino modicum aquæ, ut ex perpetua Ecclesiæ traditione docuit Flor. *in cit. decr. fidei ad Armenos*, & Trid. *sess. 22. c. 7.* tum quod Christum Dominum ita fecisse credatur, tum etiam, quia è latere ejus aqua simul cum Sanguine exierit: quod Sacramentum hac mixtione recolitur. Et cum aquæ in Apocalypsi Beati Joannis populi dicantur, ipsius populi fidelis cum capite Christo unio repræsentatur, ut *ibid.* loquitur Trid.

4. Forma hujus Sacramenti duplex est. Una per quam consecrantur species panis, nempe *Hoc est enim Corpus meum*, altera per quam consecrantur species vini, scilicet *Hic est enim Calix Sanguinis mei novi, & aterni testamenti, &c.* Ea enim sunt Verba Salvatoris, quibus Sacerdos in Persona Christi loquens hoc conficit Sacramentum, ex *Florent. cit.* eorumque virtute verborum, substantia panis in Corpus Christi & substantia vini in Sanguinem convertuntur, ita tamen quòd totus Christus continetur sub specie panis, & totus sub specie vini, sub qualibet quoque parte Hostiæ consecratæ, & vini consecrati, separatione facta, totus est Christus, ut

I

ibid.

ibid. loquitur Florent. vi scilicet naturalis illius connexionis, & concomitantiae, qua partes Christi Domini, qui jam ex mortuis resurrexit non amplius moriturus, inter se copulantur, ex *Trid. sess. 39. c. 3.*

5. Minister hujus Sacramenti est omnis & solus Sacerdos, cui ea potestas in Sacra Ordinatione Presbiteratus tribuitur, indicaturque etiam à *Trid. sess. 22. c. 1.* qui utcumque malus sit, valide consecrat, quamvis illicite, dummodo debitam materiam, & formam adhibeat cum intentione, vel formali, vel saltem virtuali consecrandi, ut supra dictum est ubi de Sacramentis in genere, ex *Trid. sess. 7. can. 11. & 12.* ut autem etiam licite consecret, debet esse in gratia constitutus. Quod si alicujus peccati mortalis sibi conscius sit, quantumvis sibi contritus videatur, præmittere debet Sacramentalem Confessionem, etiamsi illi ex officio incumbat celebrare, modo illi non desit copia Confessoris. Quod si necessitate urgente Sacerdos absque prævia Confessione celebraverit, quamprimum confiteatur, ut præcipitur à *Trid. sess. 13. c. 7.*

6. Subjectum capax recipiendi Eucharistiam est omnis homo baptizatus, qui sufficienter usum rationis habeat, quo discernere possit cibum istum cœlestem à cibo vulgari, & ad illius susceptionem actuali se devotione disponere, ut

ha-

habetur ex *Catech. Rom. c. 4. num. 62.* dummodo tamen sum ex parte animæ, tum etiam ex parte corporis debitas dispositiones habeat, quæ vel de jure Divino, vel de jure Ecclesiastico requiruntur.

7. Inter reliquas autem dispositiones ex parte animæ requisitas ea est quæ indicatur à Paulo 1. Corint. 11. in illis verbis: *Probet autem seipsum homo: & sic, de Pane illo edat, & de Calice bibat,* quam probationem ad communicandum necessariam Ecclesiastica consuetudo declarat, esse eam, ut nullus sibi conscius peccati mortalis, quantumvis sibi contritus videatur, absque præmissa Sacramentali Confessione ad Sacram Eucharistiam accedere debeat, ut definit Trid. in cit. *sess. 13. c. 7.* Concordat textus in *c. Qui scelerate 24. aliisque juribus de consecr. dist. 2.*

8. Dispositio necessaria ex parte corporis est jejunium perfectum, & naturale, ita ut excludat cujuslibet vel minimi cibi, & potus vitalem sumptionem ante perceptionem Eucharistiæ à media nocte prævia illius diei, in quo sumenda est. Colligitur hoc ex *c. Ex parte 5. de celebrat. Missar. cap. Sacramenta Altaris 47. de consecr. dist. 1.* & ex aliis juribus. Consuetudinem hanc ab Apostolis emanasse, abunde testantur antiquissimi Ecclesiæ Patres, Epiphanius *lib. 3. contra hereses in fine, Nazianz. orat. 40. quæ est de Baptismo*

tismo sub finem, Chriftost. *hom. 27. in 1. ad Corinth.* aliique citati à Suar. *to. 3. in. 3. p. disp. 66 sect. 3.* Quamvis enim Chriftus Dominus hoc Sacramentum instituerit, postquam Pascha cum Discipulis manducasset; id tamen fecit, non ut Discipuli eundem ritum in Ecclesiam introducerent percipiendi Eucharistiam post cœnam, sed quia cum vetus Pascha esset figura Eucharistiæ conveniens fuit, ut veritatem figura præcederet. Antiquitus fuit etiam præceptum, ut sumpta mane Eucharistia, continuaretur jejunium usque ad sextam, & sumpta hora tertia, vel quarta, servaretur, jejunium usque ad vesperras, ut constat ex *c. Tribus gradibus 23. de consecr. dist. 2.* Sed hoc fuisse consuetudine abrogatum tradit Castrop. *tract. 21. puncto 13. n. 10.* cum pluribus aliis quos citat ibidem: quamvis maxime deceat cibum non sumere, quamdiu species Sacramentales acceptæ creduntur non esse consumptæ.

9. Ab hac tamen generali lege præmittendi jejunium sumptioni Eucharistiæ, excipitur qui fit in mortis periculo constitutus: potest enim eidem etiam non jejuno præberi Eucharistia tanquam Viaticum ut ostendit praxis Ecclesiæ. Item excipitur casus, in quo nisi sumeretur Eucharistia à non jejuno, gravis fieret injuria eidem Sacramento, ut puta adveniret in manus Infidelium, aut igne consumeretur &c. Denique
casus

casus excipitur, in quo perfici debet Sacrificium inchoatum, idemque perfici non possit nisi à non jejuno, Videri potest Suar. 10. 3. in 3. p. disp. 66. sect. 6.

10. Obligatio sumendi Eucharistiam diversis Ecclesiæ temporibus diversa fuit. Tempore nascentis Ecclesiæ, quia charitas fidelium ferventior erat, & gravior necessitas propter infidelium persecuciones, omnes singulis diebus communicabant, ut colligitur à Doctorib. ex c. Episcopus 56. de consecr. dist. 1. & c. Peracta 10. de consecr. dist. 2. ubi præcipitur ut peracta consecratione omnes communicent; unde sicut usus audiendi Missam erat quotidianus, ita & usus communicandi. Postea frigescente charitate præceptum fuit ut saltem ter in anno Eucharistia sumeretur, nempe in Paschate, & Pentecoste, & Natali Domini, ut constat ex c. Et si non frequentius 16. & c. Sacerdotes 19. de consecr. dist. 2. Tantum Innoc. III. in c. Omnis utriusque sexus 12. de pœnit. & remis. propter varias causas decrevit ut saltem semel in anno, nempe in Pascha sumatur Eucharistia, quod præceptum aliis abrogatis usque ad hæc tempora viget.

11. Datur præterea obligatio sumendi Eucharistiam in periculo mortis, quam obligationem Authores nonnulli docent esse de Jure Divino. Hanc obligationem supponere videtur Conc. Nicænum relatum in c. de his vero 9. 26. 9.

ubi vocat Viaticum necessarium. Consonat etiam Synod. Tridentina sess. 13. cap. 6.

T I T. VI.

De pœnitentiis, & remissionibus.

1. Sequitur Pœnitentiæ Sacramentum, quod est secunda post naufragium tabula, à reliquis Sacramentis distinctum, & à Christo Domino tunc præcipue institutum, cum à mortuis excitatus, insufflavit in Discipulos suos, dicens: *Accipite Spiritum S. quorum remiseritis peccata remittuntur eis: & quorum retinueritis retenta sunt.* Quo tam insigni facto, & verbis tam perspicuis, potestatem remittendi, & retinendi peccata ad reconciliandos fideles post Baptismum lapsos, Apostolis, & eorum legitimis successoribus fuisse communicatam, universorum Patrum consensus semper intellexit, ex *Trid. sess. 14. cap. 1.*

2. Forma hujus Sacramenti, in qua præcipue ipsius vis sita est, sunt ea Ministri verba: *Ego te absolvo &c.* quibus de Ecclesiæ Sanctæ more preces quædam laudabiliter adjunguntur, ad ipsius tamen formæ essentiam nequaquam spectant, neq; ad ipsius Sacramenti administrationem sunt necessaria, ut expressè docet *Trid. in cit. sess. 14. c.*

3. Nequit igitur absolutio dari per nutus, aliave signa